

که همین اطلاعات را مقدحان بعدی نیز در آثارشان بازتاب داده اند. نخستین کسی که از گذارشن جامع در مورد مادیها آرایه کرده هر دو است بود. در میان منابع کهن یونانی موجود که دربارهٔ احوال و آثار هووشتره سخن گفته اند، همزمان آنها هر دو است و کتیبا س هستند که نوشته‌های هر دو تا حدودی قابل اعتماد است و پژوهش نوین باستان‌شناسی هم دربارهٔ از موارد گفته‌های هر دو را تایید می‌کند. در طرف دیگر نوشته‌های کتیبا س جنبه داستان‌سرایی و تفریح انگیز دارند تقریباً تمام مواردی که هر دو است و کتیبا س دربارهٔ واقعه یکسانی صحبت کرده اند گفته‌های آنان بسیار باهم اختلاف دارند و در مواردی که بتوان این اختلاف‌ها را از روی منابع دیگر بررسی کرد، گفته‌های کتیبا س تا در حد است.

به گفته هر دو است هووشتره نوه دیاکو و فرزند فرورشتین بود. دربارهٔ نام پدر هووشتره اختلاف نظر در میان پژوهشگران وجود دارد، همسر هووشتره دختر نبویلیس پادشاه بابل بود اما این مشخص نیست که این شاه‌دخت یقانه همسر وی بوده. پسر وی ایشوویگو نام داشت که آخرین پادشاه سلسله ماد بود. برای مستحکم راندی حکومت دوازده‌ساله او وجود آمد اولین ازدواج بین امیتین دختره بانوه هووشتره (دختر ایشوویگو) و نخت نصر دوم پسر نبویلیس بود. این ازدواج سیاسی بود و در سال 614 BC به صورت گرفت. پس از این ازدواج، ارتباط سیاسی بین بابل و ماد خیلی مستحکم شد. بعدها دومین ازدواج سیاسی بین ایشوویگو پسر هووشتره و آریانیای

دختر پادشاه لیدییه در سال 585 BC به صورت گرفت
هووخشتره و معنای آن که به قدرت رسید که
کشور در وضعیت نامناسبی و هیچ و هیچ داشت
و از هر سو قایل بر بر کوچ نشین قرار داشت
به همین علت در ابتدا به سازماندهی مجدد ارتش
ماد پرداخت. هر دو در این زمینه فی الواقع
"او برای اولین بار مردمان آسیای تالیخ خود
را به قسمت های نظامی تقسیم کرد و نخستین
بار مقدمات جنگی برقرار کرد. هر نیزه دار
و گمانزار و سوار جدا باشد پیش از آن بدون
تفاوت و با هم در آمیخته بودند. قبل از
هووخشتره سوارهان ماد به صورت افواج
یا منظم قبله بودند که در آن افراد یا استفاده
از استعدادهای نظامی خود سلاح های گوناگونی که
در دست داشتند در جنگ ها شرکت می کردند
هووخشتره ارتش ماد را به یگان های راهبردی
و تاکتیکی تقسیم کرد. لشکریان را از روی نوع
سلاح سازمان داد. تغییرات جدید نه بر
مبنای روابط قبیله ای افراد بلکه بر اساس
نیازهای نظامی دولت بود. بدین ترتیب هووخشتره
توانست اولین ارتش منظم را در تاریخ ماد
ایجاد کند. پیش از این مادهوا در زمان
فرورشیس و سایل و فن و ماله و کردن قلعه
را در اختیار داشتند و دارای متلب
مهندسی نظامی شدند.
مادهوا نیز در زمان فرمانروای رگاکها
با فنون و تاکتیک و استراتژی نظامی
آنها آشنا شده بودند. در زمان هووخشتره
انحطاط ارتش ماد به هیچ وجه از
ارتش آشور عقب نبوده و به علاوه روحیه
جنگی آنها به مراتب از آشوریان بهتر بود.